

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/12980108/pravo/>
– Заголовок з екрану.

Борко Т. М.,

кандидат педагогічних наук, доцент з/н
ВП «МФКНУКіМ», м. Миколаїв

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

В умовах новітніх змін розвитку сучасної освіти з'явилася термінова потреба суспільства у творчих, обдарованих громадянах, здатних до життєвого самовизначення. Перед вітчизняною освітньою системою стоїть завдання сформувати громадянина, спроможного до гнучкої зміни способів і форм життєдіяльності, а формування ключових компетентностей, що відповідають основним видам діяльності громадянина, стає актуальним завданням навчально-виховного процесу вищого навчального закладу [2].

З розвитком креативності як найважливішої якості майбутніх фахівців пов'язане широке впровадження у вітчизняну вищу школу популярного за кордоном компетентнісного підходу до організації навчання. Компетентність – це вміння співробітника мобілізувати свої знання та прийняти оптимальне рішення в нестандартній виробничій ситуації. Перехід від знаннєво-орієнтованого до компетентнісного підходу передбачає якісно новий рівень сприйняття особистістю дійсності, її готовність до самореалізації на основі системи цінностей полікультурного, толерантного, гуманістичного інформаційного суспільства.

Теорія компетентнісного підходу в освіті розроблялася і була представлена в працях як зарубіжних учених Р. Бадера, Д. Мертенса, Б. Оскарсона, А. Шелтена, так і наших вітчизняних. Українські перспективи компетентнісного підходу в сучасній освіті досліджували вчені І. Бех, Н. Бібік, Л. Ващенко, І. Єрмаков, О. Локшина, О. Овчарук, Л. Паращенко, О. Пометун, О. Савченко, С. Трубачева та інші.

На думку українських вчених компетентність не зводиться до знань і вмінь в кількісному відношенні. Але без знань і особистого досвіду діяльності набуття ключових компетентностей неможливе. Більш того, набуття компетентностей залежить від активності, свідомого відношення до різних видів діяльності (праці, навчання тощо). Але водночас у експлікації понять «компетентність», «компетентнісний підхід» і досі немає одностайності, тому що не дійшли згоди вчені.

Оптимальними умовами формування професійної компетентності майбутніх фахівців є побудова навчального процесу у ВНЗ на основі реалізації принципу суб'єктності, який на відміну від підходу до особистості студента як

до пасивного об'єкта навчання, зорієнтований на забезпечення постійного зворотного зв'язку між викладачем і студентом. При використанні цього принципу професійна підготовка стає суб'єктно-значущою, наповненою для студента особистісним смислом, почуттями, зафіксованими в його суб'єктному досвіді. На думку А. А. Соляник, саме суб'єктний досвід засвідчує унікальність, неповторність кожної особистості, він є простором, в якому можливі співробітництво, співпраця викладача і студента. Сьогодні необхідно забезпечити рівноправну взаємодію всіх учасників освітнього процесу, щоб кожен мав можливість висловитись і бути почутим [4].

Прагнення нації бути конкурентоспроможною у галузі освіти, науки, інформаційних технологій стимулює до навчання протягом життя. Неперервність освіти є надзвичайно важливим чинником, який відіграє провідну роль у формуванні та розвитку майбутніх спеціалістів готовності до здійснення різного роду діяльностей.

Для успішного впровадження інклюзивної освіти на тлі інноваційних змін у різних сферах суспільного життя, вища освіта України повинна оптимізувати перехід до нової парадигми освіти – інноваційної, згідно з якою підготовка майбутніх фахівців до реалізації завдань інклюзивного навчання ґрунтована на компетентнісних засадах. В умовах перебудови сучасної освіти компетентнісний підхід вважають найбільш раціональним, оскільки він акцентує практичну спрямованість професійної освіти, її прагматичний, предметно-професійний аспект. Сутність компетентнісного підходу передбачає насамперед зміни у формулюванні мети навчання, окреслення очікуваних результатів у вигляді сукупності компетентностей, що відображають різні рівні професійних завдань. Компетентнісний підхід подають і як спробу узгодити функційне призначення професійної освіти з потребами ринку праці. У разі застосування компетентнісного підходу освітні результати визнають значущими за межами системи освіти [3].

У руслі порушеної проблеми більш докладного вивчення потребує такий її змістовий аспект, як з'ясування місця інклюзивної компетентності. З огляду на універсальність, інклюзивна компетентність може належати до ключових (життєвих) компетентностей та входити до складу професійної компетентності як підвид або спеціальна компетентність. Необхідність спрямування суспільної думки на соціальну інтеграцію вимагає опанування інклюзивної компетентності всіма членами громади. Оновлення системи підготовки педагогічних кадрів для підготовки фахівця нового покоління, спроможного працювати в інклюзивному освітньому середовищі, потребує включення інклюзивної компетентності до складу професійної компетентності. Тому в системі компонентів професійної компетентності логічно доповнити перелік підвидів інклюзивною компетентністю, що містить необхідний обсяг знань, умінь, навичок і здатність реалізувати професійні функції в умовах інклюзивного середовища [1].

Виявлені тенденції вимагають серйозної уваги співпраці вишів та

шкільних установ як партнерів. Розпочинати потрібно з розроблення більш розширеної та поглибленої програми проходження практики у шкільних закладах, де навчаються діти з особливими освітніми потребами, студентами ВНЗ, під час якої вони мають відчути важливість та необхідність обраного фаху.

Список використаних джерел

1. Бондар Т. І. Формування інклюзивної компетентності в умовах інноваційної парадигми освіти / Т. І. Бондар // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2014. – № 7 (41). – С. 153-162.
2. Гулай О. І. Компетентнісний підхід як основа нової парадигми освіти / О. І. Гулай // Вісник НАДПС України. – Серія : Педагогічні науки. – 2009. – Ч. 2. – С. 41-51.
3. Рыбакова А. А. Сущность понятий «компетенция» и «компетентность»: от количественного измерения к качественному наполнению / А. А. Рыбакова // Вестник Ставропольского государственного университета. – Ставрополь, 2009. – № 61 (2). – С. 51–57.
4. Соляник, А. А. Підготовка фахівців для книжкової галузі України: традиції та новації [Електронний ресурс] / А. А. Соляник // Вісник Харківської державної академії культури. – 2011. – Вип. 32. – С. 116-125. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/hak_2011_32_13.pdf

Бородіна Г. Г.,
кандидат історичних наук, доцент
кафедри інформаційної, бібліотечної та
архівної справи ВП «МФ КНУКіМ»,
м. Миколаїв

НАРОДНИЦЬКІ БІБЛІОТЕКИ В ІСТОРІЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ ПІВДНЯ УКРАЇНИ (XIX СТ.)

Важливу сторінку в історії бібліотечної справи Півдня України залишили народницькі бібліотеки. Поштовхом до утворення даного виду бібліотек стала активізація визвольного руху народників наприкінці 60-х років XIX ст.

Протидіючи самодержавному режиму, політично налаштовані угруповання стали посилено використовувати бібліотеки для формування суспільно-демократичних ідей серед трудящих. Дослідження історії цих бібліотек показує, що в їх діяльності зароджувалися прогресивні традиції бібліотечної справи. Вітчизняна бібліотечна наука і практика успадкувала та розвинула їх.